

MTK Häme toimintakertomus 2024

MTK Häme toimintakertomus vuodelta 2024

Sisällys

Sisällys..... 1

1. Puheenjohtajan katsaus..... 2

2. Yleistä maa- ja metsätaloudesta Suomessa ja Hämeessä vuonna 2024 3

3. Toiminnan strategia 5

4. Tavoitteiden toteutuminen: miten onnistuimme? 5

5. Toimenpiteet..... 8

6. Valiokunnat ja työryhmät 16

7. Muu yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja viestintä..... 18

8. Liiton hallinto 19

9. Liiton käynnissä olleet hankkeet ja niiden toiminta lyhyesti 23

10. Liiton ja yhdistysten jäsenet..... 24

11. Etelä-Hämeen maakuntarahasto 24

12. Maataloustuottajain Etelä-Hämeen säätiö 24

13. Liiton talous 25

1. Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2024 oli viljelijöille ja metsänomistajille muutosten ja haasteiden vuosi sekä Suomessa että laajemmin Euroopassa. Maatalouspolitiikassa keskeisiä teemoja olivat CAP-tukikauden jatkovalmistelu, vihreän siirtymän tavoitteet, ruoantuotannon kannattavuus ja huoltovarmuus. Euroopan Unionin tasolla keskustelua hallitsi erityisesti maatalouden ympäristö- ja ilmastotavoitteiden tiukentuminen, mikä herätti huolta viljelijöiden toimeentulosta ja tukien kohdentamisesta. Samalla EU:n sisämarkkinoilla viljelijät kohtasivat kilpailupaineita, ja erityisesti Ukrainan tuontiviljan vaikutukset puhuttivat osassa jäsenmaita.

Vuoden aikana suurten aurinkovoima-, sähkölinja- ja tuulivoimalahankkeiden vaikutukset nousivat keskusteluun jäsenistömme keskuudessa. Hankkeet tuovat mahdollisuuksia uusille tulovirroille maataloille, mutta samalla niiden suunnittelun ja toteutuksen tulee olla reilua ja maanomistajien oikeuksia kunnioittavaa. Olemme pitäneet huolta siitä, että jäsentemme ääni kuuluu luvitusprosesseissa ja neuvotteluissa.

Maatilojen omistajavaihdoksen määrät ovat jo vuosia olleet huolestuttavan matalalla tasolla. Keväällä käynnistyi liiton vetämä MegaBoosti-hanke. Sen tavoitteena on sujuvoittaa maatilojen omistajavaihdoksia ja innostaa uusia yrittäjiä alalle. Sukupolvenvaihdokset ovat olennainen osa maaseudun elinvoiman säilyttämistä ja MegaBoosti-hanke tarjoaa arvokasta tukea sekä luopujille että jatkajille.

Rakennuslain uudistus käynnisti kunnissa rakennusjärjestysten päivitykset, mikä on vaatinut jäsenyhdistyksissämme paljon paikallistason edunvalvontaa. Olemme korostaneet, että uusien määräysten tulee olla joustavia ja järkeviä, eivätkä ne saa kohtuuttomasti vaikeuttaa maatilojen ja maaseutuyrittäjien toimintaa. Paikallisyhdistyksiä on kannustettu ottamaan aktiivisesti kantaa ja vaikuttamaan oman kuntansa päätöksiin.

Syksyllä keskusteluun nousi vahvasti myös aktiiviviljelijän määritelmä, joka on keskeinen kysymys seuraavaa tukikautta silmällä pitäen. On tärkeää varmistaa, että maataloustuet kohdistuvat niille, jotka todella harjoittavat maataloutta ja huolehtivat ruokaturvasta. Aktiiviviljelijän määritelmän tulee olla oikeudenmukainen ja tukea maatilojen elinvoimaisuutta. MTK on pitänyt esillä myös sitä, että liiallisia hallinnollisia tai ympäristöbyrokratiaa lisääviä ehtoja ei tule asettaa ilman selkeitä hyötyjä viljelijöille.

Viljojen toksiinitasot ja niiden mittaaminen herättivät syksyllä laajaa keskustelua. Monet viljakuormat joutuivat hylätyiksi korkeiden DON-arvojen vuoksi ja näytteenottokäytännöt aiheuttivat epävarmuutta ja taloudellisia tappioita viljelijöille. Vaadimme, että näytteenoton tulee olla läpinäkyvää, yhdenmukaista ja reilua viljelijöille.

MTK Häme on ollut vuoden aikana vahvasti mukana edistämässä ja puolustamassa jäsenistönsä etuja. Olemme vaikuttaneet niin valtakunnallisesti kuin alueellisesti useilla keskeisillä osa-alueilla. MTK Hämeen vahvuus on aktiivinen ja yhtenäinen jäsenistö.

MTK Hämeen tavoitteena on, että jokainen jäsen kokee järjestön omakseen ja tuntee, että heidän etuaan ajetaan tinkimättömästi. Yhdessä olemme vahvoja ja saamme aikaan muutosta.

Kiitos jokaiselle jäsenelle mukanaolosta – jatketaan vaikuttamista ja kehittämistä yhdessä myös tulevana vuonna!

Lassi-Antti Haarala, puheenjohtaja

2. Yleistä maa- ja metsätaloudesta Suomessa ja Hämeessä vuonna 2024

Maatalousmarkkinat, viljelyalat, rakenne, investoinnit

Ruokamarkkinat tasapainottuivat edellisten vuosien voimakkaasta hintaturbulenssista, vaikka muuten kansainvälisen kaupan ja talouden epävarmuus jatkui. Keskimääräinen inflaatio vuonna 2024 oli 1,6 %. Ruuan hinta laski 0,5 % edellisestä vuodesta, mutta asettui vuoden lopussa silti noin 18 % korkeammalle tasolle kuin ennen talvea 2022, jolloin inflaatio lähti voimakkaaseen nousuun. Suomessa ruuan hinnan nousu oli vuosien 2022-2024 aikana maltillisempaa kuin muualla Euroopassa, jossa keskimääräinen hinnan nousu samaan aikaan oli 26 %.

Päivittäistavarakaupassa elintarvikkeiden ja alkoholittoman oluen myynti kasvoi. Erityisesti valmisruuan osuus ostoskorissa lisääntyi. Kuluttajien ostokäyttäytymisessä talouden epävarmuus näkyi edelleen. Edullisempien tuotemerkkien kulutus lisääntyi ja mm. luomuelintarvikkeiden myynti jatkoi laskuaan kahden edellisen vuoden tapaan.

Maatalouden kannattavuus oli keskimäärin edelleen huono. Luken kannattavuuskirjanpitolosten perusteella ennuste maatalouden kannattavuuskertoimelle vuonna 2024 on 0,41 %. Vuonna 2023 kannattavuuskerroin oli 0,22 %. Vaihtelu tilojen ja eri tuotantosuuntien välillä on kuitenkin suurta. Parhaaseen kannattavuuskertoimeen päästään kasvihuonetuotannossa ja siipikarjatiloiilla. Luken maataloutta koskevan ja vuonna 2025 julkaistun synteisiraportin mukaan positiivista yrittäjätuloa tekevät monenlaiset ja -kokoiset maatilat ja toiminta on yritystoiminnan näkökulmasta kestävä. Viidennes kunkin tuotantosuunnan suurimmista tiloista tuottaa tyypillisesti hieman yli puolet kokonaistuotoksesta.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohinnat laskivat Tilastokeskuksen mukaan 3,3 % vuoden 2024 viimeisellä neljänneksellä verrattuna vuotta aiempaan. Maatalouden tuotantotarvikkeet ja palvelut maksoivat 5,3 % vähemmän ja investoinnit puolestaan 0,6 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Keskeisten maataloustuotteiden tuottajahinnat olivat edelliseen vuoteen verrattuna laskusuunnassa kananmunan ja ruokaperunan hintoja lukuun ottamatta. Eniten kotieläintuotteista laski maidon tuottajahinta. Laskua oli peräti 9 %. Sekä naudan- että sianlihassa tuottajahinta laski 4 %. Viljan tuottajahinnoista laski eniten luomuruus (-22 %). Tavanomaisesti tuotetun (laatukorjatun) rukiin hinta laski 20 % ja laatukorjatun leipävehnän hinta 13 %. Myös luomuelintarvikeaurassa laskua oli 13 %. Ruokaperunan tuottajahinta nousi 5 % ja luomukananmunien 4 %.

Tilalukumäärässä oli edellisen vuoden tapaan laskua noin kolme prosenttia. Luken ennakkotiedon mukaan Hämeen ELY-keskuksen alueella tiloja oli yhteensä 3131, kun vastaava

luku edellisenä vuonna oli 3235. Keskimääräinen viljelyala nousi parilla hehtaarilla ollen nyt 63 hehtaaria. Noin 80 % tiloista päätuotantosuunta oli kasvinviljely. Maitoa tuotetiin 205 tilalla. Naudanlihantuotantoa tai muuta nautakarjataloutta harjoitti 124 tilaa. Sikatiloja oli 21. Lammis- ja vuohitaloutta harjoittavia tiloja oli 39. Avomaan puutarhatuotantoa oli 74 tilalla ja kasvihuonetuotantoa 30 tilalla. Luomutuotantoa harjoitti 238 tilaa, joista 66:lla oli kotieläintuotantoa. Luomutilojen keskimääräinen tilakoko oli Hämeessä 78 hehtaaria.

Maatalouden investoinneissa nähtiin Hämeessä merkittävää piristymistä. Maatalouden investointihakemuksia tuli Hämeen ELY-keskukselle viime vuoden aikana 182 kappaletta, joista myönteisen päätöksen sai 149 hakemusta. Yhteensä Kanta- ja Päijät-Hämeen maataloilille myönnettiin ELY-keskuksen kautta yli 5,1 miljoonaa euroa investointitukea. Kanta-Hämeeseen tukea maatalouden investointeihin myönnettiin yli 3 miljoonaa euroa, Päijät-Hämeeseen lähes 2,1 miljoonaa euroa. Eniten investointitukea haettiin erityyppisiin kuivaamoinvestointeihin. Lisäksi maataloililla investoitiin kasvinsuojeluruiskujen ja pintalevittimien uusiin teknologiaratkaisuihin. Toisaalta taas energiainvestointien määrä suorastaan romahti loppuvuodesta verrattuna alkuvuoden 2024 tilanteeseen.

Nuoren viljelijän aloitustukea tilanpidon aloittamiseksi myönnettiin 1,2 miljoonan euroa, mikä oli enemmän kuin kertaakaan aikaisemmin 2020 -luvulla. Aloitustukea sai 36 viljelijää, joista Kanta-Hämeeseen 20 ja Päijät-Hämeeseen 16. Edellisenä vuonna myönteisen aloitustuen saajia oli ainoastaan 12. Maatalousyrittäjien keski-ikä Hämeessä vuonna 2024 oli 54 vuotta.

Vuonna 2024 pelloilta korjattiin Suomessa keskimääräistä hieman pienempi kokonaisviljasato. Kaurasato ylitti ensimmäistä kertaa 50 vuoteen ohrasadon. Rukiin sato jäi puolestaan noin puoleen edellisen vuoden sadosta eikä laskennallisesti olisi kattanut suomalaisten ruisleipään tarvittavaa määrää. Hernesato ylitti viime vuonna 100 miljoonaa kiloa, josta rehuherneen osuus oli noin 90 miljoonaa kiloa. Luomutuotetun viljan osuus kokonaisviljasadosta oli noin neljä prosenttia. Luomutuotannon kasvu hiipui vuoden 2024 aikana koko maassa.

Mallasohran viljely keskittyi edelleen voimakkaasti Kanta- ja Päijät-Hämeeseen, jossa viljelyala kattoi kolmanneksen koko Suomen mallasohran tuotannosta vuonna 2024. Uusimmista viljelykasveista öljyhampun viljelyala Hämeen maakunnissa kattoi lähes puolet (44 %) Suomen tuotannosta. Ala oli kuitenkin edelleen verraten pieni, noin 400 hehtaaria. Sokerijuurikkaan viljelyala oli 2000 hehtaaria, mikä kasvoi edellisen vuoden 1400 hehtaarin viljelyalasta selvästi. Herneen viljelyala oli 4300 hehtaaria.

Kuva 1. Päättäjätapaaminen Karkkulan tilalla 20.5.
Vas. kansanedustaja Teemu Kinnari, oik. tilan tuleva yrittäjä Janne Karkkula

3. Toiminnan strategia

MTK Hämeen johtokunnan vuonna 2021 hyväksymät strategiset linjaukset päivitettiin vuoden 2024 toimintasuunnitelmaan. Painopisteet ovat yhteensopivia MTK:n strategian kanssa.

Toiminta-ajatus

Edistämme jäsentemme taloudellista ja sosiaalista hyvinvointia, maaseudun luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja hoitoa sekä parannamme yksityisomaisuuden suojaa.

Visio

Hämeen maaseutu elää ja sen elinkeinot ovat kannattavia ja arvostettuja.

Strategiset linjaukset

1. Vahva yhteiskunnallinen vaikuttaja
 - Maa-, ympäristö- ja riistapolitiikka on jäsentemme edun mukaista.
 - Yrittäminen maaseudulla kiinnostaa ja kannattaa.
 - Jäsenillemme on tarjolla kattavat hyvinvointi- sekä muut julkiset palvelut ja perusinfra, jotka mahdollistavat yrittämisen edellytykset myös maaseudulla.
 - Yhteistyö eri viranomaisten, organisaatioiden ja päättäjien kanssa maaseudulla on toimivaa ja tuloksellista.
2. Markkinoilla on menestyttävä
 - Jäsentemme tuotteiden ja palveluiden kysyntä sekä arvostus kasvaa niin kotimaassa kuin vientimarkkinoilla.
 - Viljelijöiden neuvotteluasema paikallisessa ruokaketjussa paranee.
 - Vihreän siirtymän tarjoamat uudet liiketoimintamahdollisuudet hyödynnetään jäsenten yritystoiminnassa monipuolisesti.
3. Järjestön voima on omaksi kokemisessa
 - Järjestön jäsenyys kiinnostaa ja jäsenet tuntevat olevansa osa merkittävää järjestöä
 - Jäsenyhdistyksemme ovat vahvoja ja aktiivisia vaikuttajia
 - Nuoret ovat aktiivisesti mukana järjestön toiminnassa
 - MTK Häme on kiinnostava ja motivoiva yhteisö luottamus- ja toimihenkilöille

4. Tavoitteiden toteutuminen: miten onnistuimme?

Jäsentemme tuotteet ja palvelut ovat haluttuja

Kuluttajien ruokakorissa ja sitä koskevassa julkisessa keskustelussa ruuan hinta sai edelleen paljon huomiota. Siitä huolimatta kuluttajien luottamus kotimaista ruokaa kohtaan pysyi korkeana. Epävarmassa maailman tilanteessa ymmärrys huoltovarmuuden ja omavaraisuuden merkityksestä lisääntyi. Valtaosa kuluttajista pitää tärkeänä oikeudenmukaista tulonjakoa ruokaketjussa, mutta vain osa kuluttajista on halukas maksamaan korkeampaa hintaa elintarvikkeista. Ruokaketjun tulonmuodostuksen epätasapaino ei ota korjaantuakseen.

Vuorovaikutus kaupan toimijoiden ja etenkin juhluvuottaan viettäneiden alueen osuuskaupan kanssa lisääntyi. Osuuskaupalla on tavoitteena lisätä paikallisten tuotteiden valikoimaa

myymälöissään, mutta samanaikaisesti kaupan omien merkkien määrä jatkaa kasvuaan. Lähtuottajien haasteena on miten erottua laajasta valikoimasta ja pysyä kilpailukykyisenä vaihtoehtona kuluttajien hintaa korostavassa ostopäätöksenteossa.

Tavoite ruokaviennin kasvattamiseksi otti pieniä harppauksia, kun elintarvikeketjun toimijat päättivät käynnistää yritysveloisen kasvualustan, jota lähti vetämään Ruokatieto. Hämäläismaakunnista erityisesti Päijät-Häme haluaa korkeakoulu- ja kehittäjäverkostonsa osaksi kasvua tukevia toimenpiteitä. Olemme tässä mukana sekä Päijät-Hämeen viljaklusterin että Päijät-Hämeen liiton ruokakoordinaatioryhmän kautta.

Avoimet maatilat – Taste of Häme -tapahtuma kiinnosti edelleen alueen vaki- ja kesäasukkaita ja keräsi arviolta noin 12 000 vierailijaa maataloilta ja muihin lähiruokakohteisiin. Kokkaa kotimaista –kampanja tavoitti kahdeksasluokkalaiset kotitalouden opiskelijat monissa alueen kouluissa ja sai paljon kiitosta sekä opettajilta että oppilailta.

Maa- ja ympäristöpolitiikka on jäsentemme edun mukaista

Niin sanottu Metsärata eli Helsinki-Vantaan lentokentän ja Tampereen välille suunniteltu suurnopeusjunarata kuopattiin. MTK Häme teki edellisvuonna merkittävän vaikuttamistyön hankkeen estämiseksi.

Riistahallintoon valittiin uudet maanomistajaedustajat ja valintaprosessia koordinoitiin yhdessä alueellisen metsävaliokunnan kautta. Vaikuttamistyö kantatavoitteiden määrittämiseen ei tuottanut toivottua tulosta, minkä vuoksi yhteydenpitoa riistahallinnon kanssa pyritään edelleen lisäämään.

Uusiutuvan energian hankkeisiin liittyvää maanomistajaneuvontaa tehtiin vuoden aikana paljon muun muassa kommentoimalla yksittäisiä sopimuksia, neuvomalla maanomistajia yhteistyöhön, osallistumalla erillisiin tilaisuuksiin ja tarjoamalla muuta asiantuntija-apua.

Maankäyttöön liittyvä edunvalvonta on yhä tärkeämpää. Yksityisten maanomistajien oikeuksien puolustaminen vaatii tiivistä yhteydenpitoa sekä paikallisella, maakunnallisella että kansallisella tasolla. Liiton ja yhdistysten välisen yhteydenpidon tärkein väline oli Hymppi-ryhmä.

Yrittäminen maaseudulla kiinnostaa ja kannattaa

Maatilojen investointihalukkuudessa tapahtui selvää piristymistä edellisiin vuosiin verrattuna. Isot kotieläintuotantoa koskevat investoinnit ovat kuitenkin edelleen vähissä. Kehittämistoimet kohdistuivat etenkin kasvinviljelyyn. Pitkään jatkunut alavire maatilojen sukupolvenvaihdoksissa myös pysähtyi.

Kuva 2. Kokkaa kotimaista terveiset kotitalouden opettajalta Riihimäeltä

Molemmat maakunnat panostavat paljon ruokasektorin kehittämiseen, mikä näkyi mm. runsaana hankerahoituksena.

Järjestön jäsenyys kiinnostaa ja jäsenet tuntevat olevansa osa merkittävää järjestöä

Jäsenmäärän laskusta näyttää tulevan pysyvä ilmiö. Osin tähän on luonnolliset syyt. Tilojen määrä laskee rakennekehityksen myötä, mutta toisaalta käytössä oleva viljelyala pysyy samana. Painopiste jäsenhankinnassa ja -pidossa onkin edelleen tiloissa, jotka jatkavat aktiivista tuotantoa. Järjestäytymisaste vuoden 2023 lopussa oli pelloista 69 % ja tiloista 66 %. Vuoden 2024 tietoja ei ole vielä saatavilla.

Jäsenyhdistyksemme ovat vahvoja ja aktiivisia vaikuttajia

Lounais-Hämeen ja eteläisen Pirkanmaan kuntajohtajille tehty kysely MTK:n paikallistason vaikuttavuudesta ja näkyvyydestä paljasti kehittämistarpeita, joihin tartuttiin yhdistysten kehittämistreffeillä Ypäjällä ja Akaassa. Osa yhdistyksistä on selkeästi lisännyt näkyvyyttään ja vuorovaikutusta kunnan kanssa.

Nuoret aktiivisesti mukana järjestön toiminnassa

Maaseutunuorten toiminnan aktiivisuudessa tapahtui pieni notkahdus. Viestintä sosiaalisen median kanavissa tavoitti kohderyhmää hyvin. MTK Hämeen johtokunnassa maaseutunuoria edusti Ellen Rydbeck. Vuodelle 2025 valittiin maaseutunuorten edustajaksi Janne Karkkula. Kaikkien suomalaisten maaseutunuorten terveisiä MTK:n johtokunnalle vei vielä vuoden 2024 hämeenlinnalainen Susanna Valtonen.

MTK Häme on kiinnostava ja motivoiva yhteisö luottamus- ja toimihenkilöille

Liiton avoinna oleviin luottamushenkilöpaikkoihin oli edelleen kiinnostusta. Sekä liiton johtokuntaan että valtuuskuntaan oli enemmän ehdokkaita kuin vapautuvia paikkoja. Syyskokouksessa äänestettiin totuttuun tapaan.

Työssäjaksamiseen MTK Hämeessä on panostettu vuoden aikana järjestämällä työhyvinvointia edistäviä päiviä ja yhteistyötä myös muiden liittojen kanssa.

Kuva 3. Päättäjätapaaminen Karkkulan tilalla. Vasemmalta kansanedustaja Teemu Kinnari, Janne Karkkula, Sanna-Kaisa Tervala, kansanedustaja Aino-Kaisa Pekonen

5. Toimenpiteet

Markkinavaikuttaminen ja kuluttajatyö

Kokkaa kotimaista -kampanja

Kokkaa kotimaista -kampanja järjestettiin koko maan laajuisesti vuonna 2024 jo viidettä kertaa. Syksyn 2024 kampanja alkoi syyskuussa ja jatkuu aina helmikuun 2025 loppuun saakka. Yhdistykset osallistuivat kampanjaan hyvin aktiivisesti tälläkin kertaa. Kampanjan rahoittaa MTK:n Säätiö. Vuonna 2024 kampanjaan osallistui Hämeestä 12 yhdistystä ja kotimaisen aterian pääsi kokkaamaan lähes 1800 nuorta.

Avoimet maatilat/Taste of Häme -tapahtuma

Kuluttajatyön merkittävin ponnistus toiminnassamme oli jälleen Avoimet maatilat – Taste of Häme -tapahtuman organisointi heinäkuun toisena lauantaina. Kohteita oli mukana 48 ympäri Kanta- ja Päijät-Hämettä sekä eteläistä Pirkanmaata. Tapahtuman kohdemäärä laski muutamalla kohteella edellisistä vuosista. Tämän arvioimme tapahtuneen, koska tapahtuma muutettiin maksulliseksi niille kohteille, jotka eivät ole MTK:n jäsenyrityksiä. Tapahtuman markkinointia tehtiin pääsääntöisesti sosiaalisen median kanavissa, mutta myös paikalliset printtimediat huomioivat tapahtuman ilahduttavan hyvin uutisoinnissaan.

Tapahtuman suosio ei näytä hiipuvan vierailijoiden silmissä, koska vuonna 2024 vierailijoita kohteissa kävi jälleen edellisvuoden tapaan arviolta noin 12 000 ja tapahtuman saama palaute oli pääsääntöisesti positiivista. Vierailijamäärät vaihtelivat kohteittain 50-1 000 kävijän välillä. Palautetta keräsimme nettikyselynä sekä vierailijoilta että kohteilta. Vierailijoiden palautteista pystyi hyvin havaitsemaan kuinka tapahtumapäivään monet olivat tehneet retkisuunnitelman etukäteen ja päivän aikana käytiin keskimäärin 3-4 kohteessa. Lähellä toisiaan sijaitsevat kohteet tukevat tapahtuman kiinnostavuutta erinomaisesti.

Tapahtuma toteutettiin pääosin liiton omin varoin ja siihen osallistuminen oli jäsenyrityksille maksuton ja ei jäsenyrityksille tapahtumaan osallistuminen kustansi 75 euroa. Osallistumismaksulla katettiin markkinointikustannuksia. Markkinointiin ja viestintään saatiin Itikan ja Lihankunnan kuluttajatyöhön myöntämä hankeavustus.

Kuva 4. Avoimet maatilat -tapahtuman vierailijoita traktoriin tutustumassa.

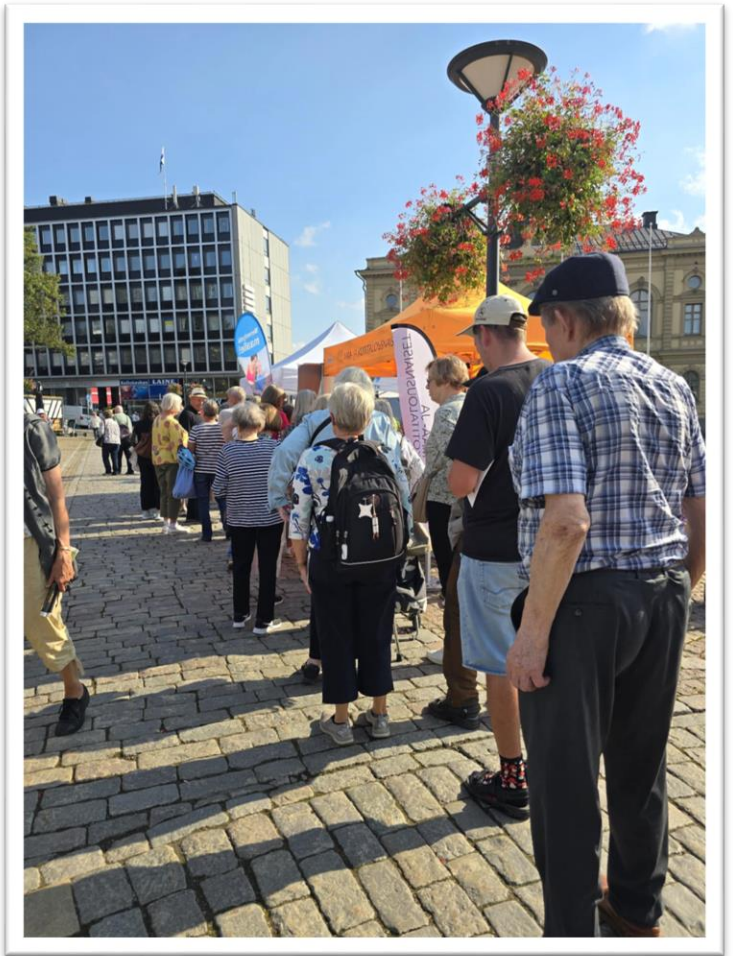
Herkkujen Häme

Suomalaisen ruoan päivänä 4.9. olimme mukana järjestämässä Hämeenlinnan torille Herkkujen Häme - ruokatapahtumaa. Tapahtuma keräsi yhteen kymmeniä hämäläisiä lähiruokayrittäjiä ja ravintoloita juhlistamaan hämäläistä ruokaa ja ruokakulttuuria. Hämeen ruokalähettilääksi vuonna 2024 valittiin musiikin ammattilainen Erkki Korhonen. Järjestelyissä olivat mukana Hämeen liitto, Hämeenlinnan kaupunkikeskustayhdistys, ProAgria Etelä-Suomen ja Hämeen Ammattikorkeakoulun Kestävä RuokaHäme-hanke sekä Hämeen Sanomat.

Tapahtuma keräsi kiitettävästi väkeä tekemään maistuvia ruokaostoksia, nauttimaan pienistä ruoka-annoksista sekä Kimmo Korpan ja Panssariprikaatin varusmiestoimikunnan bändin musisoinnista. MTK Häme tarjosi tapahtumassa uutispuuroa pienin maisteluannoksina. Uutispuuro kiinnosti kuluttajia suuresti ja teltallemme olikin kolmen tunnin ajan jatkuva jono. Hämeen Sanomat teki myös uutispuurosta päivän lehteensä hyvän artikkelin. Puuron keittivät meille Jokioisten maa- ja kotitalousnaiset.

Yrityskylä

MTK Häme lähti ensimmäistä kertaa yhdessä keskusliiton kanssa mukaan sponsoriksi NYT:n (Nuorten yrittäjäyys ja talous) tuottamaan Yrityskylä-konseptiin Lahteen. Sopimus kattaa kolme lukuvuotta ja ensimmäinen lukukausi käynnistyi syksyllä 2024. Yrityskylässä kuudesluokkalaiset eri Kanta- ja Päijät-Hämeen kunnista työskentelevät päivän aikana erilaisissa yrityksissä ja tehtävissä harjoitellen tärkeitä työelämätaitoja ja oppien yritystoimintaa. Ennen varsinaista yrityskyläpäivää tehdään ennakkotehtäviä ja myös opettajat saavat opetuksen tueksi omaa materiaalia. Lahden yrityskylässä tutustutaan maatalan töihin eri vuodenaikoina ja lisätään ymmärrystä siitä, mistä ruoka tulee. Aiemmin MTK Häme on osallistunut pienellä panoksella Tampereen ja Turun yrityskyläen kustannuksiin. Syyslukukaudella Lahden yrityskylässä kävi lähes 5000 lasta.

Kuva 5. Herkkujen Hämeen jono uutispuurolle.

Päijät-Hämeen viljaklusteri ja viljaklubi

MTK Häme osallistuu Päijät-Hämeen viljaklusterin työhön tuoden johtoryhmän pöytään viljelijän ja alkutuottajan näkökulmaa. Lisäksi olemme mukana viljaklusterin yhteydessä toimivassa Päijät-Hämeen viljaklubissa, joka kokoaa yhteen maakunnan viljelijäedustajia sekä viljan ostajat. Viljaklubi toimii keskustelu- ja yhteistyöfoorumina ja sen tavoitteena on kehittää uusia tapoja yritysten ja alkutuotannon väliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen sekä vaikuttaa raaka-aineen paikalliseen saatavuuteen.

Päijät-Hämeen viljaklusteri jatkoi vuoden aikana aktiivista roolia Suomen ruokaviennin edistämiseksi.

Ympäristöön ja maankäyttöön liittyvä vaikuttaminen

Vesienhoito ja luonnon monimuotoisuus

Manner-Suomi on jaettu seitsemään vesienhoitoalueeseen, joista liiton toimialue kuuluu kahteen. Vesien tilaa ja hoitosuunnitelmia määrittävät vesienhoitosuunnitelmat ja merenhoitosuunnitelma. Näitä seurataan Kanta- ja Päijät-Hämeen vesienhoidon yhteistyöryhmässä, jossa liitolla on edustus. Vaikutamme vesienhoitoon myös Vanajavesikeskuksen ja Vesijärvisäätiön kautta. Annoimme vuoden aikana lausunnot molempien vesienhoitoalueiden suunnitelmiin ”Vesienhoidon keskeiset kysymykset ja työohjelma 2028-2033”.

Luonnon monimuotoisuutta edistetään Helmi-elinympäristöohjelmassa, joka on ympäristöministeriön ja maa- ja metsätalousministeriön yhteinen ohjelma. Sitä toteuttavat yhdessä ministeriöiden hallinnonalat sekä kunnat ja järjestöt. Toimia tehdään sekä suojelualueilla että niiden ulkopuolella. Ohjelman toimet perustuvat maanomistajien vapaaehtoisuuteen. Hämeen ELY-keskuksella on Helmi-ohjelman toimeenpanon yhteistyöryhmä, jossa liitolla on edustus. Yhteistyöryhmän keskeistä toimintaa on ollut Hämeen maakuntien Helmi-keskittymien valmistelu.

Aurinko- ja tuulivoimahankkeiden maanomistajaneuvonta

Yhä lisääntyvä kiinnostus uusiutuvan energian tuotantoon näkyi energia-alan yhtiöiden halukkuutena hankkia maa-alueita aurinko- ja tuulisähkön tuotantoon ja akkuvarastojen rakentamiseen. Suhteellisesti eniten lisääntyi akkuvarastoalueiden kysyntä, vaikkakin niistä maankäyttötarve on määrällisesti pienin. Maanomistajalle tarjotut vuokrasopimukset ovat hyvin pitkiä, joten harkintaa tarvitaan, ja liiton viestintä korostikin maanomistajien yhteistyötä ja MTK:n mallisopimuksen hyödyntämistä. Annoimme myös konkreettista maanomistajaneuvontaa.

Riistapolitiikka

Vuoden 2024 alussa valittiin uudet maanomistajien edustajat riistanhoitoyhdistysten hallituksiin sekä Etelä-Hämeen riistanneuvostoon. Häme-Uusimaan metsävaliokunta valitsi riistanneuvoston varsinaiseksi jäseneksi Antti Jaakkolan MTK Hämeen esityksestä ja varalle Kaj Nordenswanin Metsänhoitoyhdistysten esittämänä.

Etelä-Hämeen riistaneuvosto päätti hirvieläinkantatavoitteet vuosille 2024-2026. Kantatavoitteisiin pyrittiin vaikuttamaan maanomistajien riistapalaverissa, jossa myös riistapäällikkö oli paikalla, Häme-Uusimaan metsävaliokunnan kannanotolla sekä sidosryhmäkuulemistilaisuudessa. Vaikuttamistyö ei valitettavasti tuonut tulosta ja sekä hirvien että valkohäntäpeuran kantatavoitteita nostettiin aiemmasta. Maanomistajien edustaja sekä Suomen Metsäkeskuksen edustaja jättivät riistaneuvoston päätökseen eriävän mielipiteen. Myös muilla riistakeskusalueilla maanomistajien edustajien näkemykset jäivät huomiotta, mikä alleviivasi järjestelmän metsästysorganisaatioiden päätösvaltaa. MTK:n näkemys on, että päätöksentekoa on muutettava sellaiseksi, jossa metsästysoikeuden omistajan äänivalta ei voi jatkossa jäädä huomiotta.

Lausunnot maankäyttöön liittyen

Lausuntojemme aiheet liittyivät muun muassa maakuntakaavoihin, rakennusjärjestykseen, tuulivoima-alueeseen ja yleiskaavaluonnokseen. Näistä esimerkkeinä Lahden yleiskaavaa ja Pirkanmaan vaihemaakuntakaavaa koskevat lausunnot.

Lahdessa on käynnissä valtuuskauden 2021-2025 yleiskaavavalmistelu osana Lahden suunta -strategiaprosessia. Valmistelussa on tarkasteltu maankäytön ja liikkumisen osalta tulevaisuuden näkymiä ja muutostarpeita. Ehdotusvaiheen versio oli nähtävillä ja kommentoitavana alkukesästä. Lausunnossamme kiinnitimme huomiota siihen, että ehdotuksessa aluerakenteen tiivistämistä perusteellaan liikenteen vähentämisellä ilmastosyistä. Vaikka kyseessä onkin kaupunkiliikkumisen ohjelma, niin kokonaisuudessa liikenne on kuitenkin vain osa koko totuutta. Mikäli tarkasteluun otetaan mukaan rakentaminen ja energiantuotanto, voidaan päästä toisenlaisiin johtopäätöksiin. Esitimme myös huolestamme uudesta kaavamerkinnästä ”merkittävä luontoverkosto”, josta suuri osa on metsämaata yksityisellä alueella. Kaavamääräys ei ole toimintaa rajoittava, mutta miten varmistetaan, ettei se muodostu sellaiseksi käytännössä?

Pirkanmaan vaihemaakuntakaava ”elonkirjo ja energia” oli viranomaisehdotusvaiheessa. Lausunnossamme kiinnitimme huomiota muun muassa oikeusvaikutusten yksiselitteisyyden tarpeeseen. Vaihemaakuntakaavassa tulisi suosia sellaisia ilmaisuja kuin ”ei ole vaikutusta” tai ”ei rajoita”. Tulkinnanvaran jättäminen voi tuntua turvalliselta vaihtoehdolta, mutta esimerkiksi ilmaisu ”ei estä” muuttuu kunnassa tyypillisesti muotoon ”rajoittaa paljon, mutta ei estä täydellisesti”. Elinkeinoin liittyvissä kohdissa on syytä sanoa selvästi, että merkinnällä ei ole vaikutusta elinkeinon harjoittamiseen, tai että merkintä ei rajoita sitä.

Kuva 6. MTK Häme mukana MTK Lounais-Hämeen apuna
Elonkierron tieteiden viikolla Jokioisilla.

Maaseutuyrittäjyys, talous ja huoltovarmuus

Kansanedustajatapaamiset ja kummitilat

Toukokuussa kutsuimme Hämeen kansanedustajat nuoren yrittäjän sikatilalle Hauholle. Mukana olleiden neljän kansanedustajien maataloustietämystä kartoitettiin aluksi leikkimielisen farmikisan avulla. Avukseen kisaan jokainen kansanedustaja sai kummitilan edustajan.

Infossa kerroimme maatilojen omistajanvaihdosten huolestuttavan vähäisestä määrästä sekä Megaboosti-hankeestamme, jonka tarkoitus on omistajanvaihdosten edistäminen. Viljelijöiden keski-ikä nousee, mutta maatiloilla tehtävien sukupolven vaihdosten määrä vähenee. Heikko kannattavuus ja investointitarve jarruttavat omistajanvaihdoksia. Pandemian sekä Venäjän sotatoimien seurauksena maatilojen kannattavuus on jatkanut laskuaan, tuotantopanosten sekä energian hinta ovat jääneet korkealle tasolle, eivätkä tuottajahinnat kompensoi nousseita kustannuksia.

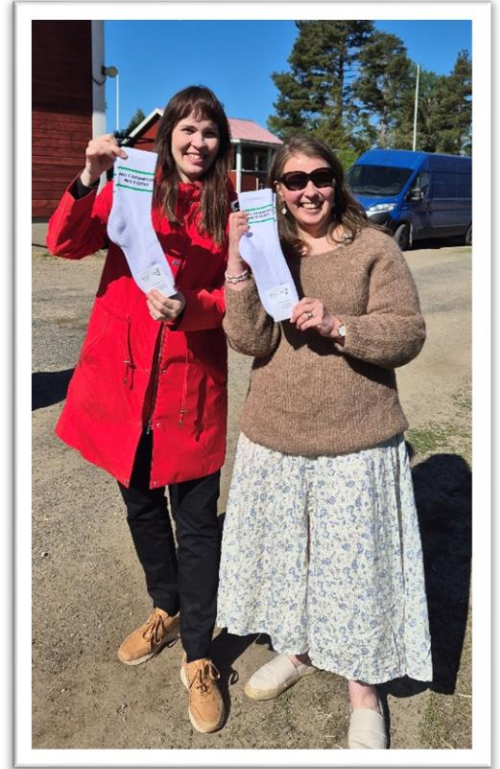
Tapaamisessa keskusteltiin myös sika-alan haasteista. Juuri voimaan tullut laki eläinten hyvinvoinnista edellyttää sikatiloilla jonkin verran muutoksia, joiden käytännön toteutus ei toistaiseksi ole tiedossa. Pitkä 12 vuoden siirtymäaika antaa aikaa ottaa uudet määräykset käytäntöön, mutta muutenkin kustannuspaineissa olevalle alalle tilanne on hankala.

Huoltovarmuus

Osallistuimme Etelä-Suomen aluehallintovirasto järjestämään Kanta- ja Päijät-Hämeen alueellisen valmiusharjoitukseen nimeltään HÄME24. Harjoituksessa Kanta-Hämeen sekä Päijät-Hämeen kunnat, hyvinvointialueet ja muita alueellisia turvallisuustoimijoita harjoittelivat poikkeusolojen yhteistoimintaa. MTK Häme osallistui ennen harjoitusta useisiin työpajoihin, joissa työstimme erilaisia maatalouden poikkeusskenaarioita em. organisaatioiden ratkaistavaksi. Hämeen Ely-keskus perusti alueelleen alkutuotannon valmiusryhmän, johon vuoden 2024 aikana nimettiin jäsenet myös MTK Hämeestä.

Tie- ja infra-asiat

Kysely talvikunnossapidosta toteutettiin keväällä 2024. Kysely oli hyvin samankaltainen kuin syksyllä tehty kesäkunnossapitokysely ja myös saadut vastaukset olivat yhteneväisiä aiemman kyselyn kanssa. Teiden kunnon talvella 2024 arvioi huonoksi tai erittäin huonoksi kaksi kolmesta vastaajasta. Kasvanut korjausvelka valtion teillä näkyy sekä Uudellamaalla että Hämeessä. Yksi vastaaja kertoi, että maitoauto ei ollut päässyt peilijäädessä olleen tien takia perille. Teiden näkyviäkään vaurioita ei paikata ja kireälle kilpailutetut urakat sekä alentuneet hoitoluokat ovat johtaneet tilanteeseen, jossa tiet eivät haastavien keliä aikana ole ajettavassa kunnossa.

Kuva 7. Päättäjätapaaminen, kansanedustaja Hilikka Kemppe & Outi Kyösti

Maatalousyrittäjien työhyvinvointi

Maatalouden keskeiset työhyvinvointipalvelut ovat maatalouslomitus ja työterveyshuolto, joihin liittyvää edunvalvontatyötä käsiteltiin pääosin eteläisten liittojen osaaminen- ja hyvinvointivaliokunnassa.

Alueellamme toimii kaksi lomitusyksikköä: Etelä-Suomen lomituspalvelut ja Sastamalan lomituspalvelut. Osallistuimme näiden molempien yhteistoimintaryhmiin.

Työterveyshuoltoon saimme uusiksi puitesopimuskumppaneiksi Mehiläisen ja Pihlajalinnan. Mehiläisen puitesopimus on valtakunnallinen sopimus, mutta sen keskeinen sopimusneuvottelija oli Kari Aikio. Pihlajalinnan puitesopimus koskee toistaiseksi vain Pihlajalinnan Lahden toimipistettä.

Melan hallinnoima Välitä viljelijästä -projektin toiminta jatkui vielä vuoden loppuun. Toiminta oli tärkeässä roolissa viljelijöiden jaksamisongelmien ratkaisussa. Vuonna 2025 toiminta jatkuu valtion budjettirahoituksella hieman erimuotoisena, mutta perusteiltaan entisen tyyppisenä. Maaseudun tukihenkilöverkon toiminta mahdollisti tärkeän vapaaehtoistyön. Hyvinvointia tukivat myös Maaseudun terveys- ja lomahuollon (MTLH) tuetut loma sekä Paavo Nurmi -keskuksen kuntoremonttikurssit maatalousyrittäjille.

Ruokasektorin alueellinen kehittämistyö

Ruokasektorin kehittämistyötä koordinoi Kanta-Hämeessä Hämeen Ammattikorkeakoulu ja Päijät-Hämeessä LAB-ammattikorkeakoulu omilla EAKR-rahoitteisilla hankkeillaan. Kehittämistyötä tehdään maakuntien tiiviissä yhteistyössä ja sen seurantaryhmässä oli mukana myös toiminnanjohtaja Päivi Rönni.

Päijät-Hämeessä on kokoontunut muutamia kertoja ruokamatkailun kehittämisryhmä Lahti Regionin koollekutsumana. Tapaamisissa työskentelyä on ollut sparraamassa Jyrki Sukula ja liitosta toimintaan on osallistunut Outi Kyöstiä. Kehittämisryhmän tapaamisten aiheina on ollut mm. alueellinen ruokamatkailuidentiteetti, alueelliset vahvuudet ja nimisuoja-asiat. Ryhmän ideoinnin pohjalta Salpausselän vedelle päätettiin hakea nimisuoja.

Jäsenpalvelut ja järjestötyö

Puheenjohtaja-sihteeripäivät litissä

MTK-Kaakkois-Suomi järjesti eteläisten liittojen yhdistysten luottamushenkilöiden päivät helmikuussa Radalla Resortissa litissä. Neuvottelupäiville osallistui yhteensä 60 henkilöä, joista hämäläisiä 30. Ohjelmassa oli keskustelua omistajanvaihdosten puhumisen kulttuurista, kuntavaikuttamisesta sekä yhdistyksen toiminnan kehittämisestä.

Aamukahvi -teamsit

Vuoden 2024 aikana järjestimme yhdistysten puheenjohtajille ja sihteereille kuukausittain järjestettävät tunnin mittaiset aamukahvi-teamsit kahdeksan kertaa. Aamukahveilla käytiin läpi ajankohtaisia järjestöasioita, tapahtumia ja koulutuksia. Yhdistykset ovat edelleen hyvin sitoutuneita näihin tapaamisiin ja linjoilla on ollut keskimäärin 15 osallistujaa kuukausittain.

Yhdistysten kesätreffit Lounais-Hämeessä ja Etelä-Pirkanmaalla ja kuntavaikuttajakysely

Järjestimme kahdella yhdistysten yhteistoiminta-alueella MTK-yhdistysten kesätreffit. Tapahtumat järjestettiin Ypäjällä Lounais-Hämeessä ja Akaassa Etelä-Pirkanmaalla. Treffien runkona toimi kunnanjohtajien haastattelu, jossa kartoitimme näiden kokemusta MTK-yhdistyksistä edunvalvojana ja yhteistyökumppanina. Kesätreffeillä yhdistykset muun muassa päättivät pitää säännöllistä yhteyttä kuntaan.

Jäsentapaamiset ja muut viljelijäkohtaamiset

Jatkoimme vuoden aikana osallistumista erilaisiin tapahtumiin, joissa oli mahdollisuus tavata jäseniä. Keväällä osallistuimme ViljaTavastian ja Transfarmin viljelypäivään yhdessä MTK Hausjärvi-Riihimäen kanssa. Osallistuimme myös pelloimpiennarpäivään Janakkalassa.

MTK Lounais-Hämeen Peltotreffit järjestettiin helmikuussa ja se kokosi noin 500 jäsentä Jokioisten Tietotalolle. MTK Hämeen omalla osastolla oli onnenpyörä, jota ihmiset kävivät runsaasti pyörittämässä.

Yhdistysten kevät- ja syyskokouskierros toteutettiin perinteiseen tapaan. Syksyn kokouskierroksella teemana olivat mm. tulevan CAP-kauden linjaukset, uusiutuvan energian tuotanto, MTK Appi ja muut järjestön ajankohtaisasiat.

Forssan ABC-asemalla järjestetyssä MTK Hankintojen ja S-Bisneksen jäsenpäivässä olimme myös tapaamassa jäseniä.

Kuva 8. Elina ja Outi MTK Hämeen pisteellä Peltotreffeillä

Maaseutunuoret

Maaseutunuorten normaalia toimintaa pyöritettiin yhdessä MTK Uudenmaan ja SLC Nylandin kanssa. Vuoden aikana järjestettiin pulkkamäki, sähköturnaus, viidet pirtelöt sekä pikkujoulut. Valtakunnallisista tapahtumista osallistuttiin syysparlamenttiin Jyväskylässä sekä joulutuliin. Maaseutunuorten toimintaa ja MTK:ta yleisesti esiteltiin maatalousyrittäjäopiskelijoille Hyriassa ja agrologiopiskelijoille HAMK Mustialassa.

Maaseutunuoret viestivät aktiivisesti jäsenpostissa, sosiaalisen median kanavissa Facebookissa ja Instagramissa sekä etelämanujen WhatsApp-ryhmässä, jossa jäseniä on 120.

Kuva 9. Etelämanut (Häme & Uusimaa) maaseutunuorten syysparlamentissa Jyväskylässä.

Koulutukset ja muut tapahtumat

Valiokuntien koulutuspäivä

Eteläisen liitot järjestivät ensimmäistä kertaa koulutuspäivän valiokunnille. Lahdessa pidetyn koulutuksen vastuujärjestäjä oli MTK Häme. Koulutuksessa perehdyttiin liittojen laatimiin valiokuntien toimintaperiaatteisiin, valiokuntien viestintään ja vaikuttamismahdollisuuksiin sekä liittojen johtokuntien odotuksiin.

Eteläisten liittojen suunnittelupäivät

Liitto järjesti eteläisten MTK-liittojen (MTK-Kaakkois-Suomi, MTK-Uusimaa & SLC Nyland) toimistojen välle suunnittelupäivät Sysmän Ilola Innissä toukokuussa. Ohjelmassa oli alueemme yhteistoiminnan kehittämistä, MegaBoosti –hankkeen alkutyöstä sekä tietoa maaseudun kehittämisestä ja Leader-rahoituksesta.

6. Valiokunnat ja työryhmät

Alueellisia ja tuotantoalakohtaisia edunvalvonnan kysymyksiä ja erilaisia kannanottoja käsitellään valiokunnissa, jotka ovat pääsääntöisesti eteläisten liittojen yhteisiä (MTK Häme, MTK-Kaakkois-Suomi, MTK-Uusimaa ja SLC Nyland). Valiokunnan tiedoissa jäljempänä mainitaan, mikäli alue poikkeaa tästä. Kussakin valiokunnassa on liiton johtokunnan nimeämiä henkilöitä 2-3. Ensimmäistä kertaa valiokuntiin etsittiin myös avoimella haulla edunvalvonnasta kiinnostuneita jäseniä. Aikaisempi vakiintunut tapa on ollut, että MTK-yhdistysten johtokunnat tekevät esityksiä valittavista henkilöistä.

Keskusliitto pilotoi vuoden aikana valtakunnallisia liha- ja peltokasvifoorumeita, joiden toiminta kattaa kaikki MTK-liitot. MTK Hämeen johtokunta linjasi vuoden alussa, että mikäli foorumit käynnistyvät suunnitellusti, jatkossa vastaavia alueellisia valiokuntia ei tarvittaisi, vaan MTK Häme valitsisi edustajat ko. foorumeihin.

Kuva 10. Matti Seitsonen (Kaakkois-Suomi) puhumassa eteläisten liittojen valiokuntapäivässä.

Elinkeino- ja yrittäjyysvaliokunta

Hämeen edustajina olivat Juuso Heikkilä Tammelasta, Marko Pastila Padasjoelta, Taru Syrjälä Lopelta ja Jari Eerola Hämeenlinnan Tuuloksesta. Valiokunta kokoontui yhden kerran valiokuntakoulutuksen yhteydessä.

Osaaminen ja hyvinvointivaliokunta

Hämeen jäsenenä olivat Riikka Suutari Heinolasta ja Jonna Ukkola Lopelta; näistä ensin mainittu toimi valiokunnan puheenjohtajana. Valiokunta kokousti kaksi kertaa. Keskeiset aiheet liittyivät lomitukseen ja työterveyshuoltoon.

Hymppi-ryhmä

Hymppi-ryhmä ei ole valiokunta, vaan siihen kuuluu MTK Hämeen jäsenyhdistysten nimeämänsä pääsääntöisesti yksi henkilö kustakin yhdistyksestä. Jos yhdistys toimii useamman kunnan alueella, niin henkilöitä on vastaavasti nimetty useampia. Ryhmä on erikoistunut Hämeen ympäristö- ja maankäyttöasioihin. Hymppi-ryhmän nimi on mukailtu sanoista Häme ja ympäristö. Ryhmä syntyi tarpeesta vahvistaa sektorin edunvalvontaa MTK Hämeen alueella siten, että saamme järjestön käyttöön tietoa myös kuntatasolta ja toisaalta voimme viedä järjestön näkemyksiä kuntiin entistä paremmin. Hymppi-ryhmässä viesti kulkee yhdistysten ja liiton välillä molempiin suuntiin ilman virallisia kokouksia. Moni ryhmän jäsenistä on myös kuntavaikuttaja, jolloin tiedonsaanti kunnasta on säännönmukaista. Ryhmän käsittelemiä aiheita olivat: johtoaluekorvaukset, lainsäädännön uudistaminen (lunastuslain korvausuudistus,

rakentamislaki, alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki ja yhdyskuntarakentamislaki), kaavat ja ympäristömääräykset, vesiensuojelu, kuntien ilmastolaskenta ja Helmi-ohjelma. Pääasiallisena viestintäkanavana toimi WhatsApp-ryhmä. Lisäksi Microsoft Teams -alustaa hyödynnettiin tiedostonjakoon ja etäkokousten pitämiseen.

Maaseutunuorten valiokunta

Maaseutunuorten valiokunta toimii yhdessä MTK Uusimaan ja SLC Nylandin kanssa. Hämeestä valiokunnassa edustajina olivat Satu Mäkelä Janakkalasta, Salla Niemi Lopelta (puheenjohtaja), Sanna Varsaluoma-Upola Asikkalasta, Janne Karkkula Hauholta, Eemi Kirjavainen (uusi) Kylmäkoskelta ja Ellen Rydbeck Hattulasta, varalla Martti Klemelä (uusi) Lounais-Hämeestä. Myös MTK:n johtokunnan nuorten edustajalla Susanna Valtosella oli läsnäolo-oikeus valiokunnan kokouksissa. Valiokunta kokousti vuoden aikana neljä kertaa. Vuoden aikana valiokunta järjesti useita tapahtumia nuorille tuottajille alueellaan, järjesti paneelikeskustelun korkeakouluviikolla Viikissä, esittäytyi HAMK Mustialassa, päätti hakea oppilaitosedustajat alueidensa luonnonvara-alan oppilaitoksista sekä piti yhteisen kokouksen MTK Kaakkois-Suomen maaseutunuorten kanssa Pyhtäällä. Valiokuntalaisia osallistui kevätparlamenttiin Laukaan Peurungassa.

Peltokasvivaliokunta ja peltokasvifoorumi

Peltokasvivaliokunnassa Hämettä edustivat Juha Klemola Hausjärveltä, Eemi Kirjavainen Kylmäkoskelta, Tuomo Liukkonen Hartolasta, Kirsi Ahlgrén Hollolasta ja Juha Vaari Hämeenlinnasta. Valiokunta kokoontui vuoden aikana kokoukseen kerran. Kokouksessa käsiteltiin tilan viljelykustannusten tuntemisen tärkeyttä, rikkakananhirssin levinneisyyttä ja T2/HT2-analyysien luotettavuutta. Valtakunnalliseen peltokasvifoorumiin nimettiin Hämeestä Eemi Kirjavainen, Juha Klemola ja Juha Vaari. Peltokasvifoorumi kokoontui ensimmäisen kerran keväällä teams-yhteydellä ja syksyllä kaksipäiväiseen foorumiin Turussa.

Maitovaliokunta

Eteläisten liittojen sekä Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen yhteinen maitovaliokunta kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Valiokunnassa MTK Hämeen edustajina toimivat Matti Unnaslahti, Martti Klemelä ja Vesa Upola. Kokouksissa käsiteltiin maitomarkkinoiden toimintaa, tuotannon vastuullisuutta ja kestävyyttä, uutta eläinten hyvinvointilakia, vasikkaruuhkaa ja EU:n ennallistamisasetusta.

Lihavaliokunta ja lihafoorumi

Eteläisten liittojen sekä Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen yhteisen lihavaliokunnan hämäläisedustajat olivat Aku Länninki Forssasta, Antti Jaakkola Tammelasta ja Mikko Sippola Sysmästä. Samat henkilöt edustivat Hämettä myös valtakunnallisessa lihafoorumissa. Lihavaliokunta ei kokoustanut vuoden aikana. Lihafoorumi kokoontui kerran.

Luomuvaliokunta

Luomuvaliokuntaan kuuluivat Laura Hämäläinen Salpausselän yhdistyksestä, Tomi Tuura Lounais-Hämeestä sekä Tero Kiviaho Iitistä. Valiokunta kokoontui kaksi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin mm. luomun viljelyalan vähenemistä, markkinoiden hiipumista, luomuvälvontaa ja tukipolitiikan ehtojen käytännön soveltamisen haasteita. Lisäksi kuultiin ajankohtaiskatsaukset luomukoulutuksen tilanteesta eri opetusasteilla ja luomuviljan vientinäköymistä.

Metsävaliokunta

Hämeen ja Uudenmaan MTK-liittojen ja metsänhoitoyhdistysten yhteinen valiokunta kokoontui kolme kertaa. Puheenjohtajana toimi Lassi-Antti Haarala ja varapuheenjohtajana Toni Tuomala. Valiokunta laati kevään kokouksessa kannanotot riistaneuvostoille hirvieläinkannan säätelyn tärkeydestä tilanteesta, jossa männyn ja koivun uudistaminen on lähtenyt toivotusti nousuun. Kesäkuun kokous pidettiin Läyliäisissä Luonnonvarakeskuksen metsänjalostusasemalla.

Joulukuun kokouksessa valiokunta kuuli Gasgrid Finlandin esityksen kansallisesti vetyverkosta ja esitti, että MTK:n on otettava aktiivisempi rooli hankkeen seurannassa ja siihen vaikuttamisessa. Valiokunta hyväksyi sääntömuutoksen, jonka seurauksena vuoden 2025 valiokunnan kokoonpano säilyy, mutta nimi on jatkossa Häme-Uusimaan maakuntavaliokunta. Kokous oli Mhy Kanta-Hämeen pitkäaikaisen puheenjohtajan Juha Kartanon viimeinen. Samalla ilmoitettiin, että Metsänhoitoyhdistys Kanta-Hämeen, Päijät-Hämeen ja Uusimaan valtuustot ovat päättäneet fuusiosta ja kolmen yhdistyksen toiminnot yhdistetään vuoden 2025 aikana.

MTK Hämeen työvaliokunta

MTK Hämeen työvaliokuntaan kuuluivat puheenjohtaja Lassi-Antti Haarala, varapuheenjohtaja Juha Vaari, Kirsi Ahlgrén ja toiminnanjohtaja Päivi Rönni. Työvaliokunta kokoontui vuoden 2024 aikana kaksi kertaa.

7. Muu yhteiskunnallinen vaikuttaminen ja viestintä

Hallitusohjelman toimeenpanoon haastavassa taloudellisessa tilanteessa oltiin pääosin tyytyväisiä. Mm. isoilta maatalouden määräraahaleikkauksilta budjettiriihessä vältyttiin. Aluehallinnon uudistukseen vaikuttamista tehtiin yhteydenpidolla muutamiin valittuihin kansanedustajiin.

MTK Hämeen viestintä jatkui aktiivisena sosiaalisen median kanavissa ja näkyvyys sekä seuraajien määrä jatkoi maltillista kasvua. Uutiskirje lähti jäsenistölle noin kerran kuukaudessa. Yhdistysten puheenjohtajien ja sihteerien WhatsApp-ryhmässä muistutettiin tehtävistä ja käytiin keskustelua ajankohtaisista aiheista.

Sosiaalisen median kanavia liitto ylläpiti Facebookissa, Instagramissa ja TikTokissa. Viestikanava X:ssä (entisessä Twitterissä) vaikuttaminen on ollut vähäistä.

Kuva 11. MTK Hämeen viestintä vuonna 2024

8. Liiton hallinto

Johtokunta

Lassi-Antti Haarala (8/8), puheenjohtaja
 Juha Vaari (5/8), varapuheenjohtaja
 Kirsi Ahlgrén (8/8)
 Olli Cavén (6/8)
 Jari Eerola (8/8)
 Antti Jaakkola (4/8)
 Tero Kiviaho (8/8)
 Tuomo Liukkonen (8/8)
 Salla Niemi (8/8)
 Vesa Liehu (6/8)
 Ellen Rydbeck (4/8)
 Matti Unnaslahti (8/8)

*) suluissa
 osallistumiskerrat
 kokouksiin

Kuva 12. Johtokunta kokoustamassa Vanajan Parvella Hämeenlinnassa. Kuvassa mukana myös Hämeen Ely-keskuksesta Kari Kivikko ja Juha Poutiainen.

Liiton sääntömääräiset kokoukset

Kevätkokous järjestettiin 4.4. Voipaalan taidekeskuksessa Sääksmäellä. Paikalla oli 77 virallista kokousedustajaa 24 yhteisöstä. Muita osallistujia oli 5. Kokouksesitelmän piti MTK:n eläinlääkäri Jenni Kiilholma. Esitelmän jälkeen käytiin vilkas keskustelu tuotantoeläinten hyvinvoinnista, sen valvonnasta ja valvontaeläinlääkärien käytännön osaamisesta ja osaamisen vahvistamisesta.

Syyskokous järjestettiin 12.12. Kiipulan koulutuskeskuksessa, Janakkalassa. Kokouksessa oli virallisia kokousedustajia 92 ja he edustivat 27 yhteisöä. Lisäksi paikalla oli 17 muuta henkilöä. Kokouksesitelmän piti etäyhteydellä maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Kuva 13. Liiton syyskokous Kiipulassa Janakkalassa.

Liiton edustukset MTK:n johtokunnassa, valtuuskunnassa, valiokunnissa ja verkostoissa

MTK:n johtokuntaan kuuluvat Arto Laine Hattulasta ja maaseutunuorten edustajana Susanna Valtonen Hämeenlinnasta. Molemmat osallistuivat myös liiton johtokunnan kokouksiin. Arto Laine toimii MTK:n johtokunnan 3. puheenjohtajana.

Valtuuskunnassa MTK Hämettä edustavat Lassi-Antti Haarala (liiton puheenjohtaja) Humppilasta, Matti Kantola Sysmästä, Satu Mäkelä Janakkalasta, Aku Länninki Forssasta ja Pia Parikka Heinolasta.

Keskusliiton valiokuntien, verkostojen ja muiden työryhmien edustajat:

- peltokasvivaliokunta: Arto Laine, Hattula (keskusliiton johtokunta)
- mallasohraverkoston puheenjohtaja Heikki Mäkelä, Lahti
- kylvösiemenverkoston puheenjohtaja Matti Kantola, Sysmä
- erikoiskasvivaliokunta: Aku Antila, Valkeakoski
- sokerijuurikasverkoston puheenjohtaja Olli Cavén, Hauho
- lammasverkoston puheenjohtaja Pia Parikka, Heinola
- lihavalioikunta: Susanna Valtonen, Hämeenlinna (keskusliiton johtokunta)
- maitovalioikunta: Matti Kivelä (Osuuskunta Tuottajain Maito) sekä Janne Näsi (Arla Suomi - yhteistyöryhmä)

- hevosverkoston puheenjohtaja Helena Halinen, Janakkala
- luomuvaliokunta: Susanna Valtonen, Hämeenlinna (keskusliiton johtokunta)
- ympäristö- ja maankäyttövaliokunta: Lassi-Antti Haarala, Humppila
- osaaminen ja hyvinvointi -valiokunta: Liisa Salmela, Loppi (varajäsen)
- maaseutunuorten valiokunta: Susanna Valtonen, Hämeenlinna (keskusliiton johtokunta)
- jäsenpalveluvaliokunta: Elina Nummela, MTK Häme, Janette Koskinen, Lounais-Häme ja Susanna Valtonen, Hämeenlinna (keskusliiton edustaja)
- kuluttajatyöryhmä: Salla Niemi, Loppi ja Susanna Valtonen, Hämeenlinna (keskusliiton edustaja)

Liiton edustajat eri yhteistyötahojen hallinnossa ja muissa merkittävässä ryhmissä

Family Timber Finland Oy
Lassi-Antti Haarala, hallituksen jäsen

Etelä-Hämeen riistaneuvosto
Hannu Vaari, neuvoston maanomistajaedustaja 31.7.2024 saakka
Antti Jaakkola (Kaj Nordenswan) 1.8.2024–31.7.2027

Apetit Oyj
Kirsi Ahlgrén, hallintoneuvoston jäsen

Raisio Oyj
Ellen Rydbeck, hallintoneuvoston jäsen

Viljelijätukien hyvän hallinnon työryhmä (VILHA)
Kirsi Ahlgrén, jäsen

Vanajavesisäätiö
Juha Vaari, hallituksen jäsen
Kari Aikio, hallituksen varajäsen, neuvottelukunnan jäsen, vesijaoston jäsen

Hämeen liiton ja Päijät-Hämeen liiton yhteistyöryhmät (MYR)
Päivi Rönni, jäsen

Hämeen ELY-keskuksen meren- ja vesienhoidon yhteistyöryhmä
Päivi Rönni, jäsen
Kari Aikio, varajäsen

Hämeen ELY-keskuksen Helmi-ohjelman yhteistyöryhmä
Päivi Rönni, jäsen
Kari Aikio, varajäsen

Lomalaidun ry
Päivi Rönni, hallituksen varapuheenjohtaja
Hämeen uusyrityskeskus
Kari Aikio, hallituksen jäsen

Maatalousyrittäjien työterveyshuollon keskusyksikkö (Mytky)

Kari Aikio, neuvottelukunnan jäsen

Kelan työterveyshuoltofoorumi

Kari Aikio, varajäsen

Hämeen maatalouslomituksen ja maatalouden työterveyshuollon yhteistyöryhmät

Kari Aikio, jäsen

Koulutuskeskus Salpauksen tekniikan ja luonnonvara-alan koulutusneuvottelukunta

Elina Nummela, jäsen

MTK Säätiön hallitus

Päivi Rönni (1.7.2024 alkaen)

MTK Säätiön hallintoneuvosto

Aki Kaivola, puheenjohtaja

Hankkeiden yms. ohjausryhmät

BioKanta –hanke: Päivi Rönni/Kari Aikio

FoodHub-hanke: Päivi Rönni

Uvidi -hanke: Päivi Rönni

Tilalle töihin -hanke: Elina Nummela/Päivi Rönni

HAALARI – Haalarit päälle ja työelämään –hanke: Elina Nummela

RuokaKoordinaatti- ja Kehys-hankkeiden seurantaryhmä: Päivi Rönni

Food Campus Finland -hanke: Päivi Rönni

Liiton toimihenkilöt

Toiminnanjohtaja Päivi Rönni,

vuorotteluvapaalla 1.3.-31.7.2024

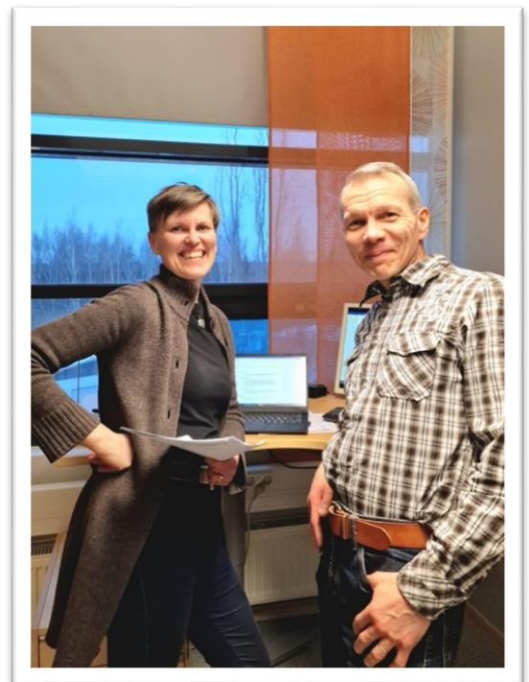
Aluepäällikkö Kari Aikio, vt. toiminnanjohtaja

1.3.-31.7.2024

Vt. aluepäällikkö Veera Ollikkala 1.3.-31.7.2024

Kenttäpäällikkö Elina Nummela

Jäsenpalvelukehittäjä Outi Kyöstiä

Kuva 14. Päivin viimeinen työpäivä ennen vuorotteluvapaata. Kari sijaisti toiminnanjohtajaa 5 kuukautta.

9. Liiton käynnissä olleet hankkeet ja niiden toiminta lyhyesti

MegaBoostia Hämeen maatalous- ja maaseutuyrittäjyyteen - yhteistyöhanke

MegaBoosti -hanke käynnistyi huhtikuussa 2024. Hanketta toteutetaan samoin raamein, omissa hankkeissaan myös MTK-Kaakkois-Suomen ja MTK-Uusimaan toiminta-alueilla. Yhteistyökumppani kaikissa hankkeissa toimii Melan Välitä Viljelijästä -projekti.

Hankkeen tavoitteena on hämäläisten maatilojen omistajanvaihdosten kehittäminen lisäämällä tietoa omistajanvaihdosprosessista sekä vuorovaikutuksen merkityksestä luopujan, uuden yrittäjän sekä mahdollisen muun perheen välillä. Tavoitteisiin kuuluu myös maatalouden julkikuvan kehittäminen ja maatalousyrittäjyyden pr-työ.

Vuoden 2024 aikana julkaistiin 6 MegaBoosti –podcastjaksoa, jotka käsittelivät toteutuneita omistajanvaihdoksia, tilan ulkopuolisia työpaikkoja sekä oman osaamisen sanoittamista. Podcastissa oman tarinansa pääsi kertomaan useita viljelijöitä ympäri hankealuetta.

Hanke järjesti syksyn aikana retken Itä-Uudenmaan maataloille ja Helsingin konemessuille. Luopujille järjestettiin oma saunailta, jossa ruokailun lisäksi keskusteltiin oman tilan tulevaisuudesta, puhumisen tärkeydestä sekä maanviljelijän identiteetin muovautumisesta.

Hanke teki aktiivista viestintää somessa sekä jäsenkirjein kohderyhmilleen uusille tuottajille, luopuville yrittäjille sekä luonnonvara-alan sidosryhmille, jotka toimivat mukana jossain kohtaa omistajanvaihdosta.

Kuva 16. MegaBoosti -hankkeen Itä-Uudenmaan retki

Kuva 15. MegaBoosti -podcast löytyy Spotifysta.

10. Liiton ja yhdistysten jäsenet

Liitolla oli jäseninä 22 MTK-yhdistystä, joissa oli vuoden lopussa 2024 yhteensä 8 173 jäsentä. Lisäksi yhteisöjäseninä olivat Osuuskunta Tuottajain Maito, Osuuskunta Länsi-Maito, Hämeenlinnan Osuusmeijeri, Itikka ja Lihakunta, LSO, Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme sekä Lähitapiola Vellamo ja Loimi-Häme.

Yhdistys	Jäsenten lkm.			
	31.12.2024	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2021
MTK Akaa-Sääksmäki	220	232	231	242
MTK Asikkala	439	474	537	542
MTK Hartola	160	164	176	182
MTK Hattula-Kalvola	468	480	506	519
MTK Hauho	406	423	423	421
MTK Hausjärvi-Riihimäki	564	588	603	609
MTK Heinola	167	179	171	176
MTK Hämeenlinna	84	91	92	96
MTK Janakkala-Renko r	659	691	718	748
MTK Kuhmoinen	107	113	115	123
MTK Kylmäkoski	206	213	220	236
MTK Kärkölä	325	330	346	341
MTK Lahti	40	40	51	50
MTK Lammi-Tuulos	583	616	630	655
MTK Loppi	494	514	520	551
MTK Lounais-Häme	1317	1408	1499	1535
MTK Nastola	142	156	163	165
MTK Padasjoki	237	259	276	284
MTK Salpausselkä	489	506	527	525
MTK Sysmä	437	465	474	500
MTK Urjala	308	314	329	344
MTK-litti (*Häme)	321	330	324	321
	8173	8256	8607	8844
	*) Liiton jäsenyys alkanut v. 2024			

11. Etelä-Hämeen maakuntarahasto

Etelä-Hämeen maakuntarahasto myönsi avustusta yhteensä 7500 euroa paikallisille maanpuolustusjärjestöille mm. ampumaratojen kunnostukseen ja kehittämiseen ja puolijoukkueteltojen hankintaan. Avustuksen maksutapa muutettiin toteutumaperusteiseksi.

12. Maataloustuottajain Etelä-Hämeen säätiö

Maataloustuottajain Etelä-Hämeen säätiö toimii MTK Hämeen alueella. Säätiö avusti kertomusvuonna yhdistysten luottamushenkilöille suunnattua koulutusta, ja verkostoitumista edistävään toimintaan, maaseutunuorten yhteisöllistä ja tulevaisuuden vaikuttajatyöhön valmentavaa toimintaa sekä maatalojen omistajanvaihdojen edistämiseen tähtäävää toimintaa. Säätiön puheenjohtajana aloitti vuoden alussa Ilkka Säynätjoki Kuhmoisista ja uutena jäsenenä säätiön hallituksessa Eero Teppola Hausjärveltä. Asiamiehenä jatkoi Jyrki Näsi.

13. Liiton talous

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Varsinainen toiminta		
Koulutus ja Kurssitoiminta		
Tuotot	12 675,00	15 257,67
Yhteistyötuotot		
Tuotot	14 580,78	15 276,29
Tilaus- ja ilmoitustuotot		
Tuotot	3 382,33	1 861,86
Saadut korvaukset		
Tuotot	2 400,00	2 400,00
Muut yleistuotot		
Tuotot	15 721,14	26 477,97
Hanketuotot		
Tuotot	14 499,96	34 363,82
Varsinaisen toiminnan kulut		
Palkat ja palkkiot	-242 163,36	-256 269,50
Henkilöstökulut	-76 412,12	-81 444,27
Vuokrat	-10 910,88	-13 504,80
Koulutus ja kurssitoiminta	-1 518,00	-6 318,59
Matkakulut	-31 643,07	-31 116,33
Kokoukset	-31 588,32	-54 221,58
Poistot	-337,68	-450,24
Muut kulut	-56 811,15	-59 117,22
Etelä-Hämeen Maakuntarahasto	0,00	0,00
Tuotot	12 483,35	14 105,28
Kulut	-7 564,50	-4 560,60
Rahastoon siirto	-4 918,85	-9 544,68
VARAINAINEN TOIMINTA YHTEENSÄ	-388 125,37	-406 804,92
Varainhankinta		
Tuotot	336 323,13	313 185,54
VARAINHANKINTA YHTEENSÄ	336 323,13	313 185,54
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	136 835,74	126 452,87
Kulut	-9 273,04	-3 717,72
SIOJITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA YHTEENSÄ	127 562,70	122 735,15
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	75 760,46	29 115,77

TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	1 013,02	1 350,70
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 013,02	1 350,70
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	1 588 820,92	1 585 318,22
Sijoitukset yhteensä	1 588 820,92	1 585 318,22
Omakatteinen rahasto	258 256,20	253 337,35
Omakatteisten rahastojen varat yhteensä	258 256,20	253 337,35
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 848 090,14	1 840 006,27
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	1 163,69	4 377,50
Siirtosaamiset	31 580,75	60 251,43
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	32 744,44	64 628,93
Saamiset yhteensä	32 744,44	64 628,93
Rahat ja pankkisaamiset	1 202 586,65	1 084 086,74
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	1 235 331,09	1 148 715,67
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 083 421,23	2 988 721,94
TASE	31.12.2024	31.12.2023
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Omakatteiset rahastot		
Omakatteinen rahasto 1	258 256,20	253 337,35
Omakatteiset rahastot yhteensä	258 256,20	253 337,35
Muut rahastot		
Muut rahastot	2 489 261,42	2 460 145,65
Muut rahastot yhteensä	2 489 261,42	2 460 145,65
Tilikauden yli-/alijäämä	75 760,46	29 115,77
Oma pääoma yhteensä	2 823 278,08	2 742 598,77
Vieras pääoma		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Ostovelat	27 777,52	36 363,27
Muut velat	183 277,82	165 352,59
Siirtovelat	49 087,81	44 407,31
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	260 143,15	246 123,17
Vieras pääoma yhteensä	260 143,15	246 123,17
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 083 421,23	2 988 721,94

TILINTARKASTUSKERTOMUS

MTK Häme ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olen tilintarkastanut MTK Häme ry:n (y-tunnus 0276771-5) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.2024 – 31.12.2024. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonani esitän, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olen suorittanut tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiani kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olen riippumaton yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaani tilintarkastusta ja olen täyttänyt muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuuteni. Käsityksemme mukaan olen hankkinut lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviin tapauksiin esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys alotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenani on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntoni. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytän ammatillista harkintaa ja säilytän ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistan ja arvioin väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelen ja suoritatan näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankin lausuntoni perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostan käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäkseni suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta en siinä tarkoituksessa, että pystyisin antamaan

lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- arvioin sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teen johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teen hankkimani tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätökseni on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, minun täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessani lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntoni. Johtopäätökseni perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioin tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoin hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävillä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistan tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

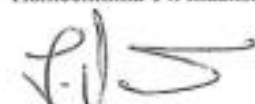
Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenani on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessäni arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimani tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenani on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Lausuntonani esittän, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu noudattaen siihen sovellettavia säännöksiä.

Jos teen suorittamani työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, minun on raportoitava tästä seikasta. Minulla ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Hämeenlinna 14. maaliskuuta 2025

Jari Mänttinen
KHT